

Ako si na starobu zabezpečiť lepší súkromný dôchodok

TÉMA

Niekoľko jednoduchých princípov, ako uvažovať o dôchodkovom sporení.

Marek Prokopec

prezident CFA
Society Slovakia

Priemerný starobný dôchodok, ktorý vypláca Sociálna poisťovňa, sa na konci roku 2022 nachádzal na úrovni 517 eur, čo predstavuje zhruba 40 percent priemernej hrubej mzdy v hospodárstve.

Pre aktuálnych dôchodcov prichádza v roku 2023 v dôsledku inflácie k valorizácii už priznaných dôchodkov Sociálnou poisťovňou o 11,8 percenta. Nové penzie budú vyššie o 8,9 percenta, čo predstavuje 95 percent rastu priemernej mzdy.

Aj napriek aktuálnemu zvyšovaniu dôchodkov, ktoré vyplýva z nárastu inflácie a priemernej platov, však dlhodoboplatí, že vzhľadom na demografický vývoj, ktorý sa vyznačuje starnutím obyvateľstva, bude záťaž verejných financií na dôchodkové zabezpečenie stúpať.

Schválené zmeny v sociálnom poistení, ako aj druhom dôchodkovom pilieri síce túto záťaž čiastočne miernia, no podľa výpočtov Rady pre rozpočtovú zodpovednosť bude deficit tvorený prvým pilierom v budúcnosti stúpať až k úrovni štyri percentá HDP.

Na lepší dôchodok si treba nasporiť

Podľa môjho názoru nebude v budúcnosti možné ani len udržanie aktuálnej miery náhrady dôchodku voči mzde. Na lepší dôchodok si bude treba jednoducho nasporiť a bude si treba nasporiť dosť. Rela-

V budúcnosti nebude možné ani len udržanie aktuálnej miery náhrady dôchodku voči mzde.

FOTO: DREAMSTIME

tívne málo ľudí si však vie aspoň zhruba predstaviť, koľko si má na dôchodok sporiť a akú sumu si na dôchodok potrebujú nasporiť.

Koľko si sporiť a koľko nasporiť

Skúsme si urobiť niekoľko jednoduchých cvičení, ktoré pomôžu sa v tejto problematike lepšie zorientovať. Nebojme sa robiť jednoduché kalkulácie. Môžu byť dobrým základom pre rozumné zvládnutie osobných či rodinných financií. Začnime jednoduchým príkladom.

Moja stará mama by to asi počítala takto. Ak si 40 rokov (čas aktívneho veku) budem navyše odkladať 50 eur mesačne na dôchodok, počas 20 rokov dôchodku budem 100 eur mesačne poberať.

Odborníci sa správne opýtajú: a čo inflácia? Áno, o tie odložené peniaze sa musíme starať. To znamená, potrebujeme ich investovať tak, aby ich zhodnotenie minimálne dlhodobopokrývalo infláciu. Ak toto dokážeme, a ono sa to dá, môžeme počítať ďalej.

Na 100 eur mesačne potrebujem mať pri odchode do dôchodku nasparených aspoň 24-tisíc eur (100 eur krát 12 mesiacov krát 20 rokov). Môžeme to aj oto-

čiť. 100-tisíc eur by nám malo stačiť na 417 eur mesačne (100-tisíc, 20 rokov, 12 mesiacov).

Dôležitá miera náhrady mzdy

Ak by sme na to išli trochu sofistikovanejšie, mohli by sme rozmýšľať takto. Miera náhrady mzdy

Jednopercentný rozdiel v zhodnocovaní dôchodkových úspor počas štyridsaťročnej aktívnej kariéry prinesie až o štvrtinu vyššiu výslednú sumu.

na dôchodku sa pohybuje niekde okolo 40 percent. Ak by sme chceli pridať ďalších 10 percent, potrebovali by sme mať v čase odchodu do dôchodku nasparených 24 mesačných plátov (24 plátov lomené 20 rokov lomené 12 mesiacov rovná sa 10 percent platu).

A tu to začína byť naozaj zaujímavé. Ak si chceme pridať k náhrade príjmu 30 percent, čo by nás dostalo na úroveň zlatého dôchodkového pravidla, ktoré hovorí, že úroveň dôchodku by mala byť niekde na úrovni 70 percent platu, potrebujeme v čase odchodu do dôchodku mať nasparených 72 mesačných plátov. A to už naozaj nie je málo.

Dá sa však k tomu dopracovať. Napríklad takto. Ak si od svojich 25. narodenín odkladáte 10 percent svojho platu na dôchodok, mali by ste osláviť svoje 35. narodeniny s dôchodkovým účtom na úrovni zhruba 12 plátov, 45. narodeniny na úrovni 24 plátov. Pri 50. narodeninách zvýšite príspevok na dôchodkové sporenie na 20 percent svojho platu.

Deti už zrejme odišli z vášho rodinného hniezda, tak sa vám časť výdavkov uvoľní. V 65. roku by ste mali byť niekde na spome-

nutej úrovni 72 plátov (30 percent náhrady).

K lepšiemu dôchodku môže výrazne pomôcť aj lepšie dlhodobé zhodnotenie odložených peňazí. Jednopercentný rozdiel v zhodnocovaní dôchodkových úspor počas štyridsaťročnej aktívnej kariéry prinesie až o štvrtinu vyššiu výslednú sumu, a teda aj o štvrtinu vyšší dôchodok.

Pozor, platí to tiež naopak. Ak sa o svoje dôchodkové peniaze staráme zle, neinvestujeme ich do dlhodobo profitabilných nástrojov, alebo ich dokonca necháme niekde ležať bez akéhokoľvek úročenia, odhryzne nám z nich veľmi výrazne inflácia.

Každá životná cesta je iná

Spomenuté príklady som použil iba na ilustráciu. Životná a kariérna cesta každého človeka či rodiny je trochu iná. Pre všetkých však platí, že svojimi financiami by sa mali zaoberať pravidelne, keďže sú pre nás naozaj dôležité. Môžu veľmi výrazne ovplyvniť kvalitu života dnes a v budúcnosti. Často sa však stáva, že sa o svoje financie veľmi dobre nestaráme.

Pochopenie dôležitosti dôchodkového zabezpečenia je kľúčové práve preto, že ak sa zobudíme príliš neskoro, je často ťažké nasporiť si dostatočné zdroje pre dôstojný dôchodok. V tomto článku som chcel ukázať niekoľko spôsobov, ako sa nad dôchodkovým sporením dá uvažovať.

Ako si s ním poradiť

Ak sa chcete do problematiky ponoriť hlbšie, na webe nájdete dôchodkové kalkulačky, ktoré jednotlivé odhady dokážu spočítať presnejšie. Takisto je dobré vedieť sa orientovať v jednotlivých dôchodkových pilieroch a produktoch, ktoré môžu ponúkať rôzne zvýhodnenia pre sporiťela alebo zamestnávateľa prispievajúceho na individuálne dôchodkové sporenie.

Najdôležitejšie je však začať hneď. Zajtra to už bude zase o kúsok ťažšie.

Autor je predseda predstavenstva Tatra Asset Management a DDS Tatra banky.